

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена для вступників, які здобули раніше ступінь бакалавра або вищий ступінь (рівень), за іншою спеціальністю/напрямом підготовки або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини, освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» (заочна форма навчання).

Укладачі програми: к.е.н., доц. Григорова-Беренда Л.І., д.е.н., доц. Зайцева А.С., к.г.н., доц. Ханова О.В.

Предметом знань, необхідних для вступу на спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини є структура та змістовна сутність понять «економіка» та «міжнародні економічні відносини».

Особи, які готуються до вступу на навчання для отримання ступеня бакалавра за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини, освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» повинні знати:

1. визначення понять: фактори виробництва, світова економіка, міжнародні економічні відносини, міжнародний поділ праці, складові світогосподарських процесів, інтернаціоналізація господарської діяльності, транснаціоналізація, міжнародна економічна інтеграція, глобалізація, інновація, інвестиції і інші;
2. основні економічні закони, закономірності, принципи, за якими розвивається світова та національна економіки;
3. основні складові міжнародної системи національних розрахунків - ВВП, ВНП, НД та інші;
4. головні риси сучасного розвитку світового господарства, національної економіки України та провідних країн світу.

5. методику економіко-математичних розрахунків з використанням математичних рівнянь та графічних побудов.

Вступники повинні вміти здійснювати аналітичний огляд процесів, що відбуваються у сучасному світі, а також виконувати елементарні економіко-математичні розрахунки.

Порядок створення, організації та роботи фахової атестаційної комісії регламентується Правилами прийому до Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна в 2025 році та Положенням про приймальну комісію Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Питання до фахового вступного випробування

1. Міжнародна система національних розрахунків. ВВП. ВНП. Номінальний і реальний ВВП, ВВП за паритетом купівельної спроможності. Національний доход (НД)
2. Методика обчислення ВВП.
3. Природно-ресурсний потенціал та його структура.
4. Взаємозв'язок інфляції й безробіття.
5. Інфляція, її темп і види.
6. Причини та види безробіття. Природний рівень безробіття.
7. Адміністративно-командна (планова) і ринкова економіка. Порівняльний аналіз.
8. Суспільний лад країни та її економічна система. Визначення світової економічної системи.
9. Система світового господарства, його галузева, функціональна і територіальна структури.
10. Міжнародні відносини, їх види.
11. Міжнародні економічні відносини, їх основні форми.
12. Бартер і його місце у зовнішньоекономічній діяльності. Позитивні та негативні сторони використання.
13. Вільні (спеціальні) економічні зони, їх роль та значення у розвитку національних економік та світового господарства.
14. Географічний та міжнародний поділ праці: види, форми, сучасні тенденції.
15. Глобалізація і інтернаціоналізація господарчої діяльності.
16. Експортний потенціал України.
17. Європейський вибір України: сутність, перспективи.
18. Інвестиції і їх роль у світогосподарських процесах.
19. Інновації і ноу-хау в світогосподарських процесах.
20. Сутність процесу міжнародної економічної інтеграції, її рівні.
21. Світова інфраструктура, і її видовий склад, тенденції розвитку і розміщення.
22. Митна політика України в умовах її членства в СОТ.
23. Міжнародний туризм та його види. Сучасна географія.
24. Офшори та їх роль у міжнародній економічній діяльності.
25. Первинний, вторинний, третинний, четвертинний сектори економіки.
26. Індустріальний, аграрні сектори, сектор послуг у структурі світового господарства та національних економіках країн світу. Порівняльний аналіз.
27. Спеціалізація і кооперування в міжнародних економічних зв'язках.
28. Фактори виробництва України, їх вплив на спеціалізацію країни в системі міжнародного поділу праці.
29. Природно-ресурсний потенціал (ПРП) України, його компонентна структура.
30. Сучасні світові ринки товарів.
31. Транспорт і його роль у світогосподарських процесах.

32. Міжнародна сфера послуг, місце й значення в ній України.
33. Форми (етапи) інтеграції. Її чинники та мета.
34. Пропорції світового господарства.
35. Міжнародний науково-технічний обмін.
36. Глобальна конкуренція та міжнародна конкурентоспроможність.
37. Зовнішня торгівля. Сальдо зовнішньоторговельного обігу.
38. Сучасна типологія країн світу.
39. Найважливіші регіональні інтеграційні утворення в Європі, Америці, Азії, Африці.
40. Територіальна організація виробництва: кластери, альянси.
41. Економічний розвиток і економічне зростання. Складові економічного розвитку.
42. Закономірності, що діють у розвитку і розміщенні світового господарства.
43. Найважливіші фактори конкурентоспроможності національних економік.
44. Виробництво ВВП по ключовим країнам світу.
45. Основні типи країн світу та їх місце у світовій економіці.
46. Світова промисловість, її галузева структура і розміщення по типам країн світу.
47. Добувна промисловість світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
48. Паливно-енергетична промисловість світу.
49. Чорна металургія світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
50. Кольорова металургія світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
51. Машинобудування світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
52. Хімічна промисловість світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
53. Легка промисловість світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
54. Ювелірна промисловість світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
55. Харчова промисловість світу: особливості розвитку та розміщення, тенденції.
56. Структура АПК, відміни за країнами світу, тенденції.
57. Сільськогосподарське виробництво. Особливості розвитку та розміщення.
58. Світове рослинництво.
59. Світове тваринництво.
60. Продовольча проблема світу: причини, стан, шляхи вирішення.
61. Математичні рівняння та формули, пов'язані з розрахунком функцій, геометричної прогресії, побудовою графіків.
62. Професійне призначення фахівців з міжнародних економічних відносин.

Критерії оцінювання

Відповідь оцінюється за наступною шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Пояснення</i>
200	Повна та вірна відповідь на два питання, наведені приклади.
175	Вірні, але неповні відповіді на два питання, відсутні вірні приклади.
150	Вірні, але неповні відповіді на два питання, наявні незначні помилки у відповідях, приклади відсутні або невірні.
125	Вірна й повна відповідь на одне з питань, неповна та/або з помилками відповідь на друге питання.
100	Вірна й повна відповідь на одне з питань.
90	Незадовільно, невірна відповідь на два питання.
50	Незадовільно, невірна відповідь на одне питання.
0	Незадовільно, відповідь відсутня.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів із вступного випробування складає не менше **100**.

Рекомендована література

1. Голіков А.П. Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»: навчальний посібник / А.П. Голіков, Н.А. Казакова. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – 116 с.
2. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
3. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.
4. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
5. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. - 616 с.
6. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д.е.н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023 – 400 с.

Програму схвалено:

на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, протокол № 11 від 14.01.2025 р.

Програму погоджено:

на засіданні науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», протокол № 8 від 21.01.2025 р.

на засіданні Вченої ради ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», протокол № 11 від 24.01.2025 р.

Голова фахової атестаційної комісії,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин
та логістики

Анна ЗАЙЦЕВА

Затверджено на засіданні Приймальної комісії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол № 2 від 20.03.2025 р.

Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

Відповідальний секретар Приймальної комісії
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Ганна ЗУБЕНКО